

EVOLUTIE VAN HET SPUITMACHINEPARK IN VLAANDEREN

In België werd de verplichte keuring van spuittoestellen opgestart in 1996 en momenteel werden dus al zes volledige keuringscycli van drie jaar afgewerkt. De basisgegevens van elk spuittoestel werden sinds de eerste keuringscyclus (1996-97-98) via de keuringssoftware bijgehouden. Dit maakt het mogelijk om de algemene evolutie van het spuitmachinepark in Vlaanderen te schetsen. Omwille van de kortere periode is het hier moeilijker om al bepaalde trends vast te leggen maar er kunnen wel een paar interessante zaken worden uitgelicht.

.....
*Johan Declercq en David Nuytens
Instituut voor Landbouw en Visserij, Onderzoek (ILVO) - Samenvatting*

AANTAL VELDSPUITEN EN DE GEMIDDELDE BOOMBREEDTE

Zoals verwacht zien we een duidelijke dalende trend van het aantal veldspuiten in Vlaanderen. Dit hangt uiteraard samen met het dalend aantal actieve landbouwers en de daarmee gepaard gaande schaalvergroting van de bedrijven. Toch is de daling al bij al veel minder uitgesproken dan men op het eerste zicht zou verwachten. Na de eerste keuringscyclus werden in totaal 13.199 veldspuiten geteld, terwijl dit eind 2013 nog 10.640 toestellen waren. Dit betekent een totale daling van het aantal veldspuiten met bijna 20% of een gemiddeld daling van 1,3% per jaar.

Naar spuitboombreedte gemeten stellen we vast dat de gemiddelde spuitboombreedte van de toestellen stijgt van 15,4 m naar 17,7 m over de periode 1996-2013, wat logisch is gezien de gangbare schaalvergroting van de bedrijven.

BOUWJAAR EN TYPES SPUITMACHINES

Er is een stijging van het gemiddelde bouwjaar van de toestellen doorheen de jaren. Gedurende de eerste cyclus was het gemiddelde bouwjaar van alle gekeurde veldspuiten 1986,1 en in de

zesde cyclus was deze 1993,6. Het valt echter op dat over een periode van 15 jaar de machines slechts gemiddeld 7,5 jaar jonger werden wat wijst op een sterke veroudering van het machinepark. Concreet betekent dit dat de gemiddelde leeftijd van een veldspuit gestegen is van ongeveer 11 jaar (cyclus 1) tot meer dan 18 jaar (cyclus 6). Waarschijnlijk heeft dit hoofdzakelijk te maken met de stijgende leeftijd van de actieve landbouwers die minder geneigd zijn te investeren in nieuwe toestellen. Er worden ook vrij veel tweedehandstoestellen verhandeld, dikwijls van buitenlandse herkomst. Hierbij wordt weliswaar een iets jongere machine gekocht.

Qua evolutie van de spuitmachines zelf zien we dat het aandeel gedragen toestellen gestaag daalt van een goede 94% eind 1998 naar een kleine 85% eind 2013. De daling in de gedragen machines gaat vooral ten voordele van de getrokken machines (stijging van 3,2% naar 10,2%) en in mindere mate van de zelfrijdende spuitmachines (stijging van 2,5% naar 4,5%).

Ook de gemiddelde tankinhoud gaat flink omhoog met een stijging van ongeveer 800 liter tot ongeveer 1100 liter. Ook wordt meer en meer gekozen voor spuittoestellen met spuitcompu-

ter (DPAe) ten nadele van toestellen met constante drukregeling (CD) en drukregeling evenredig met motortoeental (DPM). Vandaag zijn een goede 20% van de veldspuiten uitgerust met een spuitcomputer.

Wanneer we de drie bovenstaande gegevens combineren met de gemiddelde spuitboombreedte, dan zien we een duidelijke tendens naar grotere spuittoestellen die ook beter uitgerust zijn.

GEBRUIKTE SPUITDOPPEN

De figuur geeft het procentueel aandeel van de gebruikte doptypes weer voor wat betreft de eerste gemonsterde doppenst op het spuittoestel tijdens de 5^e en 6^e cyclus. Er tekent zich hier een lichte stijging af voor de luchtmengdoppen tot meer dan 20% en dit hoofdzakelijk ten nadele van de spleetdoppen. Toch worden spleetdoppen nog veruit het meest gebruikt (ongeveer 75%). Sporadisch vinden we nog werveldoppen terug op veldspuiten. Het gebruik van werveldoppen is echter ten stelligste af te raden omwille van de niet uniforme vloeistofverdeling en de fijne druppeltjes die geproduceerd worden. In het kader van de bufferzoneregulering (www.fytoweb.be) wordt

hier een verdere stijging verwacht van het gebruik van luchtmengdoppen, aangezien met dit type dop de te respecteren bufferzones merkbaar kunnen gereduceerd worden. Voor advies met betrekking tot doppenkeuze en bufferzones, kunnen landbouwers terecht op de webtool www.spuithulp.be.

Wat betreft de dopmaat stellen we een kleine verschuiving vast van ISO 04 rood naar ISO 03 blauw. Dit duidt op een dalende trend in het spuitvolume. Terwijl 300l/ha en hoger courant was in het verleden evolueert men nu naar iets lagere spuitvolumes van 250 l/ha tot zelfs 200 l/ha. Indien de omstandigheden (klimaat, teelt, ...) en het gebruikte fytoproduct dit toelaten zijn de voordelen van lagere spuitvolumes uiteraard navenant. Zo zal met hetzelfde spuittoestel een hogere spuitcapaciteit gehaald worden.

SPUITTOESTELMERKEN

Delvano blijft door de jaren heen de grootste speler en het aandeel in gebruik zijnde spuittoestellen blijft over de cycli heen vrij stabiel. Hardi blijft de tweede grootste speler maar hier is vooral bij de overgang van de vijfde naar de zesde cyclus toch wel lichte achteruitgang merkbaar. Bij Beyne stellen we een constante stijgende trend vast, alsook bij Vicon (nu Kverneland). Het aandeel GB (unigreen) machines blijft vrij stabiel en hoewel Douven machines nu niet meer geproduceerd worden (werd John Deere) blijft het gebruikte percentage Douven's vrij stabiel en is pas in de zesde cyclus een lichte daling merkbaar. Het aandeel Alliays toestellen

Evolutie gebruikte doptypes

	Andere	Kantdop	Ketsdop	Luchtmengdop	Spleetdop	Werveldop
5e cyclus (2008-2009-2010)	1,48%	0,00%	0,66%	18,81%	76,30%	2,75%
6e cyclus (2011-2012-2013)	0,45%	0,04%	0,56%	21,05%	75,28%	2,62%

▲ Delvano blijft door de jaren heen de grootste speler en het aandeel in gebruik zijnde spuittoestellen blijft over de cycli heen vrij stabiel.

gaat zienderogen achteruit wat gezien het verdwijnen van deze fabrikant normaal is.

Dit aandeel wordt opgevuld door een aantal al dan niet nieuwe spelers die duidelijk in de lift zitten. In onderstaande grafiek zien we in detail een overzicht van de kleinere spelers (aandeel tussen 0,5% en 3% in de zesde cyclus)

Hier zien we vooral Rau (nu ook Kverneland) en Amazone als sterke stijgers. Ook een aantal andere merken noteren een lichte stijging zoals Dubex en Tecnoma. Verder zien we dat vooral het aandeel van Berthoud achteruitgaat en een aantal oudere merken zoals Holder en Verhoest stilaan verdwijnen. ■